

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 27 lipca 2026 r.
PS.I.431.1.25.2026.AK

**Pan
Hubert Ibrom
Burmistrz Ujazdu
Urząd Miejski w Ujeździe
ul. Sławięcicka 19
47-143 Ujazd**

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 11 czerwca 2026 r. przeprowadzono kontrolę doraźną Urzędu Miejskiego w Ujeździe z wykorzystania dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa udzielonej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków zdarzenia z dnia 30 maja 2026 r., niosącego znamiona klęski żywiołowej, pod względem: jej zgodności z celowym przeznaczeniem, stanem realizacji dotowanych zadań oraz zachowaniem zasad wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Kontrolę przeprowadzono na skutek sygnału o wypłacie zasiłków na pomoc doraźną pomimo nie przeprowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz nie wydania w sprawach decyzji. Szczegółowe ustalenia zostały przedstawione w protokole.

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Gminy Ujazd w kontrolowanym zakresie.

W wyniku poczynionych ustaleń stwierdzono brak podstaw do uznania informacji: o braku dokumentacji, stanowiącej podstawę do wydania rozstrzygnięć oraz nie wydania decyzji administracyjnych, na podstawie których wypłacono zasiłki - za udowodnione.

Na podstawie dowodów kontroli ustalono, że w wyniku zdarzenia z dnia 30 maja 2026 r. noszącego znamiona klęski żywiołowej, Burmistrz Ujazdu:

- powołał Komisję do spraw szacowania strat w budynkach mieszkalnych i budynkach gospodarczych powstałych w wyniku wystąpienia ww. zjawiska;

- zwrócił się do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu o uruchomienie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych przeznaczonych na pomoc doraźną.

Powołana Komisja dokonała oszacowania strat i określiła procentowy udział zniszczeń/ uszkodzeń w odniesieniu do 41 nieruchomości, w tym 15 budynków mieszkalnych. Na podstawie ustaleń indywidualnych *Ocen uszkodzeń budynku spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych* – stwierdzono, że oszacowane budynki uległy uszkodzeniu w bardzo różnym stopniu, tj.:

- od 3,2% do 83% w odniesieniu do budynków mieszkalnych,
- od 1,5% do 75% w odniesieniu do budynków gospodarczych¹.

W dniu 3 czerwca 2026 r. Gmina Ujazd otrzymała środki z dotacji celowej z budżetu państwa, w ramach cz. 85/16 852-85278-2010 [13.1.2.1], w wysokości 96.000,00 zł na wypłatę zasiłków celowych z tytułu zdarzenia niosącego znamiona klęski żywiołowej. Zgodnie z przedstawionymi dowodami – Gmina Ujazd wykorzystała środki w pełnej wysokości w dniu ich otrzymania.

Ustalono, że na 27 wniosków o pomoc na pokrycie strat poniesionych w wyniku zdarzenia losowego, jakie miało miejsce w dniu 30 maja 2026 r. - Ośrodek zakończył postępowanie w 12 przypadkach, przyznając (w każdym przypadku) pomoc doraźną w maksymalnej kwocie zasiłku, na podstawie decyzji administracyjnych, wydanych w oparciu o art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy i doręczonych w dacie ich wydania. Kierownik działał na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Ujazdu zgodnie z delegacją określoną w ustawie.

W odniesieniu do 12 spraw zakończonych wydaniem decyzji ustalono, że Ośrodek dysponował: rodzinnym wywiadem środowiskowym część VII, oświadczeniem strony o stanie majątkowym, oświadczeniem złożonym na wniosek strony (w zakresie wysokości i źródeł dochodów rodziny), oświadczeniem strony o poniesionych stratach oraz w przypadku 11 rodzin - *Oceną uszkodzeń budynku spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych*, sporządzoną przez Komisję i potwierdzającą ubezpieczenie nieruchomości.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

W wyniku kontroli stwierdzono, że Gmina Ujazd wydając środki z budżetu państwa nie wykazała i nie uzasadniła przesłanek stanowiących podstawę

¹ Na dzień 11 czerwca 2026 r. nie określono zakresu prac do wykonania oraz nie oszacowano ogólnej kwoty zniszczeń nieruchomości, a Gmina Ujazd nie zawnioskowała o środki z budżetu państwa na remont i odbudowę budynków mieszkalnych/gospodarczych, o których mowa w cz. I. pkt 2 ppkt. 2 Zasad MSWiA.

przyznania pomocy doraźnej w wysokości odpowiadającej udzielonej dotacji.

Zgodnie z dowodami kontroli:

- 2 rodziny spełniały przesłanki do przyznania wsparcia w maksymalnej wysokości 8.000,00 zł, biorąc pod uwagę: zakres szkód powstałych w wyniku zdarzenia, jego wpływ na poziom zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych (w tym: utraty schronienia) oraz zasoby rodziny niewystarczające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej w oparciu o posiadane środki i możliwości;
- 7 rodzin nie spełniało przesłanek do przyznania wsparcia doraźnego w maksymalnej wysokości z uwagi na ustalony zakres szkód i niezbędnych potrzeb bytowych oraz posiadane zasoby i możliwości;
- 3 rodziny nie spełniały przesłanek do przyznania wsparcia doraźnego, ponieważ nie wykazano w ich przypadku niezbędnej potrzeby bytowej, lub wykazano taki zakres potrzeb, który mógłby zostać w pełni zaspokojony w oparciu o posiadane zasoby i możliwości.

Ustalenia te wskazują na naruszenie zasady gospodarności, rzetelności i celowości w wydatkowaniu przez Gminę Ujazd środków z budżetu państwa.

Na podstawie kontroli określono **nieprawidłowości**, w tym:

1. **Kluczowe:** nie dotyczy.
2. **Znaczące** w zakresie wypłaty przez Gminę Ujazd pomocy doraźnej 3 rodzinom w łącznej wysokości 24.000,00 zł, pomimo braku przesłanek do przyznania tej formy wsparcia.
3. **Zwykłe**, w zakresie udzielenia pomocy doraźnej z naruszeniem:
 - 1) głównych zasad ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639)², w tym w szczególności: art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 3 i 4 odnoszących się do zasady subsydiarności;
 - 2) przepisu art. 39 ust. 1 wz. z art. 40 ust. 2 i 3 ustawy;
 - 3) prawa formalnego, w zakresie określonym w art. 7, 77 i 107 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) – dalej: k.p.a.;
 - 4) Zasad MSWiA³ określonych w cz. I. pkt. 2 ppkt 1 oraz cz. II. pkt 6 ppkt 3.

² Zwana dalej: ustawą

³ „Zasady udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych”, zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 20 kwietnia 2022 r., zmienione w zakresie brzmienia pkt II ppkt 1.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości

Ustalono, że zadania objęte kontrolą realizowane były przez osoby posiadające kwalifikacje do ich realizacji. Ponadto zasoby kadrowe (3 pracowników socjalnych) Ośrodka były wystarczające dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadania w odniesieniu do skali zjawiska noszącego znamiona klęski żywiołowej (12 rodzin). Należy również wskazać, że jednostka ta, w wyniku kontroli kompleksowej, przeprowadzonej w 2025 r. posiadała wiedzę o stwierdzonych w roku poprzednim nieprawidłowościach w zakresie przyznawania zasiłków celowych i zobowiązała się do podjęcia działań w celu ich eliminacji. Na tej podstawie stwierdzono, że powstałe nieprawidłowości wynikały z faktu, że Ośrodek rozstrzygając o prawie do pomocy nie kierował się zgromadzonymi w trakcie postępowań administracyjnych dowodami, zaleceniami pokontrolnymi Wojewody Opolskiego oraz nie przestrzegał: przepisów ustawy, k.p.a., a także Zasad MSWiA.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone nieprawidłowości w kontekście całokształtu ustaleń kontrolnych kontroli, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, niemniej generują bezpośrednie konsekwencje Ośrodka oraz budżetu Gminy Ujazd, związane z obowiązkiem zwrotu:

- a) kwoty w wysokości 24.000,00 zł, udzielonej z budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych w formie pomocy doraźnej;
- b) kwoty nadwyżki, zidentyfikowanej i ustalonej na podstawie ponownej weryfikacji sytuacji bytowej 7 rodzin.

Wskazane wyżej środki stanowią dotację pobraną nienależnie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.). W związku z powyższym podlegają one zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami, na zasadach i w terminach określonych w tej ustawie.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości

- Burmistrz Ujazdu w zakresie nienależytego nadzoru nad wykorzystaniem dotacji celowej pozyskanej z budżetu państwa,
- Kierownik Ośrodka w zakresie zgodności z prawem wydanych decyzji i wypłaty zasiłków.

Burmistrz Ujazdu w dniu 20 lipca 2026 r. wniósł zastrzeżenia do treści protokołu kontroli. Na podstawie analizy wniesionych uwag podjęto decyzje o ich

nieuwzględnieniu, a stanowisko w sprawie wraz z uzasadnieniem przekazano Burmistrzowi Ujazdu w dniu 22 lipca 2026 r.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy,

zalecam:

- 1) zwrot kwoty w wysokości 24.000,00 zł wraz z odsetkami, udzielonej z budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych (na pomoc doraźną) i uznanej za dotację pobraną nienależnie, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych;**
- 2) zwrot kwoty nadwyżki zidentyfikowanej i ustalonej na podstawie ponownej weryfikacji sytuacji bytowej 7 rodzin⁴.**

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres do e-Doręczeń: AE:PL-75235-27783-TBWWC-18.
4. Kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, zgodnie ze zmianami dotyczącymi uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia

⁴ W celu prawidłowego określenia kwoty nadwyżki, o której mowa w pkt. b:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe powinien:
 - ponownie zweryfikować sytuację ww. 7 rodzin, w oparciu o posiadane dowody,
 - odnieść poczynione ustalenia do przepisów ustawy (art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 3 i 4, art. 39 ust. 1 wz. z art. 40 ust. 2 i 3) oraz Zasad MSWiA (cz. I. pkt. 2 ppkt 1 oraz cz. II. pkt 6 ppkt 3),
 - przyjąć jednolite kryteria ustalania wysokości zasiłku zgodnie z przepisami ustawy i Zasadami MSWiA;
 - określić kwoty pomocy doraźnej indywidualnie dla każdej rodziny, na podstawie poczynionych wyżej ustaleń.
2. Gmina Ujazd powinna:
 - przesłać do akceptacji Wojewody ustalenia Ośrodka, o których mowa w pkt 1, a po jej otrzymaniu
 - dokonać zwrotu środków w wysokości stanowiących różnicę pomiędzy kwotą 56.000,00 zł (7 x 8.000,00 zł), a nową kwotą, ustaloną przez Ośrodek na podstawie ponownej weryfikacji sytuacji ww. rodzin.

o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

6. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500,00 do 12.000,00 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej

Dokument został wydany w postaci elektronicznej i podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Do wiadomości:

Rada Miejska w Ujeździe, Urząd Miejski w Ujeździe, ul. Sławięcicka 19, 47-143 Ujazd